

VỀ MỐI QUAN HỆ GIỮA TRANG TRÍ BIA ĐÁ VỚI TRANG PHỤC TRUYỀN THỐNG VIỆT

Nguyễn Thị Thu Hà *

Tóm tắt: Hiện nay, trong công tác thiết kế phục trang sân khấu các vở diễn có đề tài lịch sử, những chi tiết dường như ít liên quan trực tiếp tới trang phục như các yếu tố địa lý, văn hóa, các di sản vật thể về văn hóa, nghệ thuật cổ truyền được truyền giữ qua đời sống lao động, đời sống tâm linh của nhiều thế hệ người Việt còn ít được quan tâm đối chiếu. Các họa sĩ thiết kế phục trang luôn đứng trước một thực tế: đồ vải lưu giữ được là quá hiếm hoi, sử sách thi thoảng mới lưu lại vài dòng, các pho tượng thờ luôn tồn tại dấu hời dai dẳng về tính hiện thực của trang phục được thể hiện trên tượng (mang tính thờ cúng, lễ nghi, không hẳn là trang phục trong đời sống). Vậy có những con đường nào dẫn dắt lớp hậu sinh tìm thấy trang phục truyền thống Việt đã từng tồn tại trong lịch sử?

Từ bản thảo này, bài viết tìm cách trở về trang phục truyền thống từ một số hình thức trang trí trên bia đá bởi tính bền vững của chất liệu tạo tác và niên đại tuyệt đối của các tấm bia đã được công nhận rộng rãi trong giới chuyên môn. Qua nghệ thuật chạm khắc trên bia đá, chúng ta có thể so sánh mối quan hệ giữa họa tiết trang trí trên bia với họa tiết trang trí trên các bộ trang phục cung đình được khảo sát (trên hiện vật trang phục gốc).

Từ khóa: Mỹ thuật truyền thống, họa tiết trang trí, trang phục truyền thống, trang phục cung đình, phục trang sân khấu.

Nguyễn Thị Thu Hà: Link between decoration on the stelae and decoration on traditional costume of Viet people

Abstract: At present, designers of stage costume for plays of the historical theme pays little attention on the factors of geography, culture, cultural tangible heritage, traditional art which are passed and kept in the working and spiritual life of many generations of Viet people with a belief that these factors seem less relevant with costume. However, artists designing stage costume usually face with a lack of record of clothes in the past which was rarely mentioned in the historical books and the clothes of statues seemed questionable in terms of reality (whether clothes were used for praying, ritual or daily life). How do the modern generation identify Vietnamese traditional costume existed in the history?

The paper mentions the traditional costume depicted on the solid stone stelae whose time of production was examined and agreed by scientists. We could compare the link in decoration between the stone stela and the royal clothes (the original clothes).

Key words: Traditional fine art, decorating details, traditional costume, royal costume, stage costume.

* Ths. NSUT. Trường Đại học Sân khấu & Điện ảnh Hà Nội.